

Kiev

Ambassadråd
Ulf Sör
+380 44 494 4289
ulf.sor@foreign.ministry.se

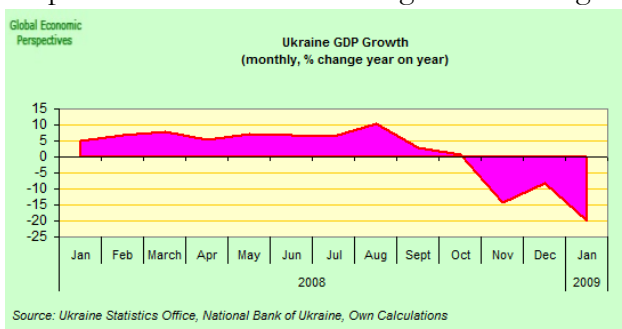
UD-EC Dnr 20

Fördjupad ekonomi- och finanskris i Ukraina

- Kraftig nedgång i BNP och industritillväxten i januari 2009
- Premiärministerns avfärdande av finansminister Pynzenyks dystra prognos om ekonomin föranledde den senare att avgå från sin post
- IMF beslutar hålla inne med en andra utbetalning (1,84 miljarder USD) av lånefaciliteten.
- Ukrainska regeringen har sökt hjälp hos G7-länderna för att låna upp 5 miljarder USD i syfte att täcka budgetunderskottet och därmed kunna komma i åtnjutande av IMF-lånet.
- Nationalbanken har övertagit ledningen av två stora banker – Nadra Bank och UkrPromBank.
- EBRD förutspår en BNP-nedgång på 5 % innevarande år. IMF ger en dystrare bild – 8 - 10 % om inte akuta åtgärder vidtas
- Politisk enighet över partigränserna ger förhoppning om ett nytt antikrispaket som kan förmå IMF att ompröva sitt beslut
- Nationalbankschefen Stelmakh sitter kvar på sin post, i alla fall till slutet av detta år

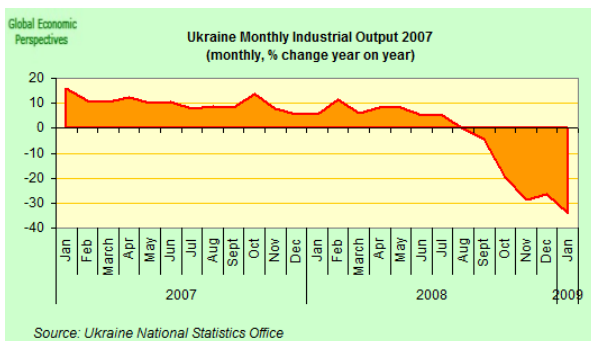
Kraftig BNP-nedgång i januari i år

Experter inom nationalbanken gör bedömningen att Ukraina utan tvekan nu drabbats av

en djup depression. Med utgångspunkt från de data som lämnas av ukrainska statistikbyrå sjönk BNP i januari i år med 20 procent på årsbasis. Det är den största nedgången under Ukrainas självständighet. Värst drabbade är byggnads- och industrisektorerna.

Industritillväxten faller kraftigt

Industritillväxten föll i januari för sjätte månaden i rad med en 16,1-procentig nedgång mellan januari och december 2007. Detta är den största minskningen sedan januari 1994 då nedgången var 18,6 procent. Industriproduktionen sjönk i januari med 34,1 procent jämfört med samma månad förra året. Byggnadssektorn lider svårt med ett fall på 57,6 procent.

I januari i år har produktionen av stål, Ukrainas främsta exportinkomstkälla, minskat med 45,1 procent sedan november 2007 och ligger nu på en produktionsnivå av två miljoner ton. Därmed behåller Ukraina på åttonde plats bland världens stålproducenter. Endast Kina har lyckats få en produktionsökning medan andra länder som Japan och USA fått vidkänna en produktionsminskning av samma omfattning som Ukraina.

Prognos om ekonomisk och finansiell kollaps

Finansminister Pynznyk insåg allvaret i situationen och valde att avgå efter att premiärministern försökt tysta ned hans i hennes tycke alltför pessimistiska prognos om den ekonomiska och finansiella utvecklingen i landet. Pynzenyk förutsåg i en ”hemlig” promemoria en total kollaps av den ukrainska ekonomin. Krav på en snabb revidering av regeringens budget avfärdades av premiärministern, som menade att det inte var någon fara på taket och att en revidering kunde vänta till sommaren.

IMF håller inne med låneutbetalningar

Detta resulterade bland annat i att IMF kritiserade regeringens förmåga att hålla sig till ingångna uppgörelser och fonden har hittills stoppat utbetalningen av en andra tranche av sitt lån på totalt 16,5 miljarder USD. Ukraina hade förväntat sig att per mitten av februari få ytterligare 1,84 miljarder USD.

I ljuset av detta vände sig den ukrainska regeringen till en rad länder med begäran om lån för att täcka budgetunderskottet och därmed förmå IMF att återuppta låneutbetalningarna till landet. Förfrågan om en lånefacilitet på fem miljarder USD skall ha sänts till bl a Ryssland, USA, Japan, Kina, Saudiarabien och EU. Ryssland påstås ha ställt sig positivt, men så vitt känt har ingen lånetransaktion undertecknats.

Politisk enighet över blockgränserna för antikrisåtgärder

I slutet av förra veckan tycks de ukrainska politiska ledarna ha kommit till insikt om att landet endast kan komma ur den nuvarande krisen med gemensamma krafter. En överenskommelse om att omgående utarbeta en strategi för att möjliggöra ytterligare en utbetalning från IMF nåddes i en sittning mellan presidenten, premiärministern, talmannen i parlamentet, oppositionsledningen och nationalbankschefen. Det sägs nu att de politiska ledarna i landet i en vädjan till IMF ställer sig bakom en gemensam strategi för att komma till rätta med krisen. Ett Letter of Intent skall i det närmaste vara

utarbetat och inom kort sändas till IMF. Det är emellertid oklart i vilken utsträckning premiärminister Julia Tymosjenko var med på uppörelsen.

Den nu etablerade politiska konstellationen fokuserar nu på att ta fram ett gemensamt antikrispaket, som kan vinna omedelbart stöd i parlamentet.

IMF har replikerat med att man kan acceptera en kompromiss och godta ett budgetunderskott på tre procent om Ukraina kan finna finansieringskällor som inte medför stigande inflation. Enligt talmannen Lytvyn krävs 20 miljarder USD för att täcka underskottet. IMF medger att man i förhandlingarna i oktober-november förra året förutsåg ett alltför litet budgetunderskott.

Nationalbankschefen sitter kvar

Uppörelsen över partigränserna sägs även innebära att premiärminister Julia Tymosjenko dragit tillbaka sitt krav på nationalbankschefen Stelmakhs omedelbara avgång. Det sägs att han getts en nådatid till i alla fall årets slut efter att ha avgivit ett löfte om att förhindra ytterligare minskning av valutans värde. Enbart sedan årets början har nationalbanken gett ut tre miljarder USD från valutareserven för att försöka stabilisera valutans värde.

Ytterligare valutafall är att vänta

Huruvida nationalbankens påstådda löfte kommer att uppfyllas är en öppen fråga men internationella investeringsinstitut gör gällande att valutans värde kommer att sjunka ytterligare och hamna på en genomsnittlig årsnivå på 12 hryvnja per dollar. Under sommarmånaderna, menar de, kommer kurser på 15 hryvnja per dollar att noteras. Värdet på hryvnjan kommer då att ha fallit med mer än 50 procent från en kurs på 4,65 under sommarmånaderna 2008.

Sociala problem - demonstrationer

Reaktionen hos befolkningen, framför allt i Kiev, är stark. Många sitter till följd av valutakursfallet i en skuldfälla, eftersom de har tagit lån för konsumtion i dollar och euro, och demonstrationer pågår runtom i staden vid centrala maktcentra. Demonstranterna kräver åtgärder från nationalbankens sida att släppa frysningen av deras banktillgodohavanden samt att bankerna skall förbjudas höja låneräntorna. De många som tagit lån i dollar kräver att amorteringar och räntebetalningar skall ske till den kurs som gällde vid lånetagandet och inte till dagskurserna.

Jämfört med februari förra året har ukrainarna fått vidkännas en nästan 20-procentig inkomstminskning. Hårdast drabbade är arbetare inom byggnadssektorn. Samtidigt noterades att arbetslösheten stigit till 3,2 procent från att i oktober förra året ha varit 1,9 procent. Den verkliga arbetslöshetsciffran torde vara betydligt högre, då det stora flertalet som förlorar sina arbeten inte låter registrera sig.